

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันค่าครองชีพมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ราคาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคและบริการต่างๆ มีราคาเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้มีรายได้น้อย ได้รับความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถหารายได้เพิ่มขึ้นได้เพียงพอจากรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือในบางกรณีที่ต้องการซื้อสินค้าที่มีราคาสูงๆ เช่น บ้าน รถยนต์ ซึ่งถ้าจะใช้เวลาในการเก็บออมเงิน ก็คงต้องใช้เวลาอย่างมาก บุคคลทั่วไปจึงมักจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยการกู้ยืมเงินจากนายทุนซึ่งอาจต้องเสียดอกเบี้ยในราคาที่แพง หรือใช้ระบบเงินผ่อนซึ่งก็มีการคิดอัตราดอกเบี้ยในราคาที่สูงมาก เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว และเมื่อต้องมีการกู้ยืมเงิน โดยเสียดอกเบี้ยสูงเช่นนี้ ปัญหาที่ตามมาคือหนี้ค้ำชำระ

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในหมู่ผู้มีรายได้น้อยที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาจจะทำงานที่เดียวกัน หรือมีที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม และยังจัดให้มีการกู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็น เช่น เพื่อการบริโภคหรือลงทุนในกิจการที่ทำให้เกิดประโยชน์อกเงย นั่นหมายถึงว่า สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีการออมเงินบางส่วนจากรายได้ นำมาสะสมไว้กับสหกรณ์อยู่เป็นประจำ และเมื่อสมาชิกคนใดเกิดปัญหาเดือดร้อนมีความต้องการใช้เงิน ก็สามารถที่จะกู้ยืมเงินที่ออมร่วมกันนั้นไปใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ยุติธรรม

สหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 โดยจัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นตามหลักอาชีพ กับ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นตามหลักชุมชน สหกรณ์ออมทรัพย์มีลักษณะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ และกระทรวงการคลังอนุญาตให้สหกรณ์ออมทรัพย์คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่นๆ (ตามประกาศของกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526) ต่อมา มีการจัดแบ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ออกเป็นรูปย่อยๆ ตามลักษณะของอาชีพ ดังนี้

- สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ-ทหาร
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
- สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย
- สหกรณ์ออมทรัพย์รัฐวิสาหกิจ
- สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล
- สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนราชการ
- สหกรณ์ออมทรัพย์เอกชนและอื่นๆ

สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นพนักงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ให้มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามไม่ต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นๆ สมาชิกส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้ยืมเป็นหลัก ทำให้ปริมาณสินเชื่อที่สหกรณ์ให้กู้ยืมแก่สมาชิก เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

จากตารางที่ 1 ซึ่งให้เห็นว่า สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี จาก 7,992,196,471 บาท ในปี 2541 เป็น 13,961,449,254 บาท ในปี 2547 และเมื่อพิจารณาขอดุลกหนี้หรือวงเงินกู้ค้างชำระเมื่อสิ้นปีจากบัญชีก็พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 9,393,915,139 บาท ในปี 2541 เป็น 14,496,026,026 บาท ในปี 2547

ตารางที่ 1 การให้เงินกู้แก่สมาชิกประจำปี 2541-2547 ของสหกรณ์ออมทรัพย์
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด

ปี	จำนวนสมาชิก (คน)	หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่า (บาท)	เงินที่สมาชิกกู้ (บาท)	ลูกหนี้เงินกู้ (บาท)
2541	31,915	4,512,281,140	7,992,196,471	9,393,915,139
2542	31,492	5,805,278,990	8,241,767,082	10,040,390,669
2543	31,060	7,149,609,703	10,720,474,041	11,796,840,063
2544	30,776	8,014,695,580	9,875,555,265	12,279,209,978
2545	30,527	9,049,260,790	9,714,243,225	12,553,128,438
2546	30,338	10,215,295,800	12,744,771,840	13,746,997,732
2547	30,032	12,030,935,400	13,961,449,254	14,496,026,026

ที่มา: รายงานแสดงผลการดำเนินงานประจำปี 2541-2547 ของสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด

แม้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด จะสามารถให้สินเชื่อแก่สมาชิกได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินให้แก่สมาชิกได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า สินเชื่อเปรียบเหมือนดาบสองคม มีทั้งคุณและโทษ ถ้าสมาชิกรู้จักนำไปใช้จ่ายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่แท้จริงก็จะเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่ง ในทางตรงกันข้ามสมาชิกจะได้รับผลในทางลบ และกลายเป็นว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ช่วยสร้างภาระหนี้สินให้กับสมาชิก

ดังนั้น เพื่อช่วยให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานด้านสินเชื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่สมาชิก ทำให้สมาชิกมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น สหกรณ์ควรทราบว่าคนกลุ่มไหนหรือลักษณะอย่างไร มีลักษณะการเป็นหนี้ หรือไม่เป็นหนี้ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำการศึกษาในที่นี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคลกับการกู้ยืม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้ จะศึกษาถึงลักษณะการกู้ยืมเงินของสมาชิก และความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคลกับการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด โดยจะศึกษาเฉพาะ สมาชิกที่อยู่ในสำนักงานใหญ่เท่านั้น สำหรับข้อมูลการกู้ยืมของสมาชิก จะเป็นข้อมูลในระหว่างปี 2546 – 2547

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงการกู้ยืมและความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวของสมาชิกกับการกู้ยืม ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกที่ศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ต้องการแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือส่วนแรกจะเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิก การกู้ยืม และข้อเสนอแนะ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมจากรายงานประจำปีของ สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด รายงานภาวะหนี้สินของสมาชิก และเอกสาร บทความ ต่างๆที่เกี่ยวข้อง ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งผลงานวิจัย และการค้นคว้าจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่ได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าได้แก่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เฉพาะในสำนักงานใหญ่ ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด แบ่งออกเป็นสายงานปฏิบัติการได้ 13 สายงาน และแบ่งเป็นฝ่ายการปฏิบัติการได้ทั้งหมด 91 ฝ่าย มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 11,819 คน (ที่มา: ฝ่ายบุคคลการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamanae ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (Yamanae, 1973:658)

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสุ่ม

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดไว้ไม่เกิน 5 %

$$\text{แทนค่า } n = 11,819 / (1 + 11,819 * 0.5^2)$$

$$n = 386.905$$

ดังนั้น จากประชากรจำนวน 11,819 คน และค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5 % จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 386.905

เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า จะได้ตัวแทนที่ดีของสมาชิก จำนวน 11,819 คน จึงได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดทั้งหมด 13 ฝ่าย โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างสมาชิกตามฝ่ายต่างๆ ดังนี้

$$\text{จากสมการ} \quad n_i = (N / N_i) * n$$

$$\text{โดยที่} \quad n_i = \text{จำนวนตัวอย่างของหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสหกรณ์}$$

$$N_i = \text{จำนวนประชากรของหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสหกรณ์}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด เท่ากับ 390}$$

$$n = \text{จำนวนสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละฝ่าย}$$

ได้ขนาดสมาชิกดังแสดงในตารางที่ 2 จากนั้นทำการสุ่มสมาชิกตามสัดส่วนดังกล่าว ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยส่งแบบสอบถามไปตามแต่ละหน่วยงานที่กำหนด

ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด
และจำนวนตัวอย่าง

หน่วยงาน	จำนวน ประชากร	จำนวน ตัวอย่าง
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการการเงิน	254	8
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการอาวุโสกลุ่มระบบส่ง	275	9
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการอาวุโสกลุ่มผลิตไฟฟ้า	171	6
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการทรัพยากรบุคคลและบริหาร	1,563	52
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการอาวุโสกลุ่มพัฒนา	1,259	42
ผู้ปฏิบัติงานสังกัด ผู้ว่าการ	99	3
ผู้ปฏิบัติงานสายงาน รองผู้ว่าการนโยบายและแผน	496	16
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการพัฒนาโรงไฟฟ้า	2,475	82
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการพัฒนาระบบส่ง	1,403	46
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการปฏิบัติการและบำรุงรักษา	2,306	76
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการเชื้อเพลิง	391	13
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการระบบส่ง	519	17
ผู้ปฏิบัติงานสายงานรองผู้ว่าการควบคุมระบบ	608	20
รวมทั้งสิ้น	11,819	390

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ตำแหน่งหน้าที่การงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ จำนวนสมาชิกที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู รายได้รวมของครอบครัว รายจ่ายรวม

ของครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และหุ้นเงินที่สมาชิกสะสมไว้กับสหกรณ์ คำถามเป็นทั้งแบบปลายเปิดและคำถามแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 การกู้ยืม เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปริมาณเงินกู้จากแหล่งต่างๆของสมาชิก ทั้งจากสหกรณ์เอง และ แหล่งเงินกู้อื่นๆ แหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่ของสมาชิก ประเภทของเงินกู้ต่างๆ ได้แก่ กู้ฉุกเฉิน กู้สามัญ และกู้พิเศษ ระยะเวลาในการชำระคืน วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม และสาเหตุการกู้เงินจากสหกรณ์

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะต่อบริการเงินกู้ยืมของสหกรณ์

การทดสอบเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างบางส่วน (Pre-test) จำนวน 50 ชุด ที่สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้สอดคล้องและง่ายต่อความเข้าใจของผู้ตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามจำนวน 450 ชุด ไปแจกหน่วยงานในสังกัดทั้งสิ้น 13 หน่วยงาน ตามสัดส่วนของตารางที่ 3 โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ธุรการของแต่ละหน่วยงานในการแจกแบบสอบถามให้พนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เฉพาะที่เป็นสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด โดยทำการแจกแบบสอบถามเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2548 จำนวน 450 ชุด และรับแบบสอบถามกลับคืนเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2548 โดย

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 415 ชุด และทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ออกมาเป็นจำนวน 390 ชุด เพื่อนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

การประมวลผลข้อมูล

ประมวลผลข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจทานดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ทำการคัดแยกเพื่อมาประมวลผล มาทำการลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า
3. การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ (Computing) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแจกแจงความถี่ของตัวแปรทุกตัวแล้วทำการคำนวณค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้สถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปและข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดูการกระจายของตัวแปร โดยจะนำเสนอในรูปของตารางค่าร้อยละ และพรรณนาประกอบ
2. ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบความเป็นอิสระระหว่างตัวแปร 2 ตัว มีสูตร ดังนี้ (กัลยา, 2546:297)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

โดยที่ χ^2 คือ ค่าไคสแควร์

O_{ij} คือ ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต

E_{ij} คือ ค่าความถี่ที่คาดว่าจะอยู่ใน cell (i,j) ค่าตัวแปรทั้งสองเป็นการตั้งสมมติฐาน
ดังนี้

H_0 : ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น หรือ ข้อมูลเหล่านั้นเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น หรือข้อมูลเหล่านั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน

โดยการคำนวณค่า χ^2 จากสูตรข้างต้น

ถ้า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่า χ^2 ในตารางไคสแควร์ ที่องศาอิสระ (degree of freedom, d.f.) เท่ากับ $(c-1)(r-1)$ ($\chi^2 < \chi^2_{1-\alpha}$ เปิดจากตารางไคสแควร์) หรือเมื่อค่าความน่าจะเป็น (significance) ของค่าสถิติทดสอบมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดจะยอมรับสมมติฐาน H_0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองหรือคุณลักษณะทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางไคสแควร์ที่องศาอิสระ (degree of freedom, d.f.) เท่ากับ $(c-1)(r-1)$ ($\chi^2 > \chi^2_{1-\alpha}$ เปิดจากตารางไคสแควร์) หรือเมื่อค่าความน่าจะเป็น (significance) ของค่าสถิติทดสอบน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดจะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ยอมรับสมมติฐาน H_1 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง หรือคุณลักษณะทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

ข้อจำกัดในการใช้สถิติทดสอบค่าไคสแควร์ในการทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปร 2 ตัว คือ

- ความถี่ที่คาดไว้ในแต่ละ cell ไม่ควรต่ำกว่า 5 ควรมี $E_{ij} < 5$ ไม่เกิน 20 % ของจำนวน cell ทั้งหมด และไม่มี cell ใดที่มีค่า $E_{ij} < 1$

- ถ้า $r = 2$ และ $c = 2$ หรือตารางแจกแจงความถี่มีขนาด 2×2 องศาอิสระ $(r - 1)(c - 1) = (2 - 1)(2 - 1) = 1$ จะต้องมีการปรับสถิติทดสอบเป็น

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{([O_{ij} - E_{ij}] - 0.5)^2}{E_{ij}}$$

หรือใช้สถิติทดสอบ Fisher's Exact test

- ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ จะเป็นสัดส่วนกับขนาดตัวอย่าง ถ้าขนาดตัวอย่างมาก จะทำให้ค่าไคสแควร์ มากขึ้นด้วย

- ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ มีค่าต่ำสุด = 0 แต่ไม่มีค่าสูงสุด ทำให้ผลสรุปของการทดสอบทราบเพียงแต่ว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เท่านั้น ไม่สามารถทราบระดับความสัมพันธ์ว่ามากหรือน้อยเพียงใด

- ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ เป็นค่าบวกเสมอ จึงไม่สามารถระบุทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรได้

นิยามศัพท์

การกู้ยืม หมายถึง การมีหนี้สินผูกพันทางการเงิน ทั้งหนี้สินในตลาดเงินในระบบ และหนี้สินในตลาดเงินนอกระบบ ซึ่งในที่นี้จะแบ่งการกู้ยืมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กู้ และ ไม่กู้

ความถี่ในการกู้ยืม หมายถึง จำนวนครั้งที่ทำการกู้เงินในรอบ 1 ปี จากสหกรณ์ออมทรัพย์ และจำนวนครั้งในการกู้สามัญและกู้พิเศษ ตั้งแต่ได้เริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

รายได้ประจำ หมายถึง เงินเดือนและผลประโยชน์อื่น ๆ ที่สมาชิกได้รับจากหน่วยงานเป็นประจำทุกเดือน

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด (สอ.กฟผ.)